

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก ศึกษาผลการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก และความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณภาพผู้มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอบางมะฝ้า ที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุงของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ตามรูปแบบการพัฒนาคุณภาพเพื่อเข้าสู่คุณภาพมาตรฐานการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ โรงเรียนขนาดเล็กที่มีผลการประเมินภายนอกรอบแรก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ที่อยู่ในระดับปรับปรุง อำเภอบางมะฝ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านส่อแบะ โรงเรียนบ้านเมืองแพม โรงเรียนบ้านนาปู่ป้อม และโรงเรียนบ้านน้ำริน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านส่อแบะ และโรงเรียนบ้านเมืองแพม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ครั้งนี้ มี 7 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จากการประชุมครู ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับสภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านส่อแบะ และโรงเรียนบ้านเมืองแพม

ฉบับที่ 2 แบบบันทึกผลการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามที่ได้รับมอบหมายจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ฉบับที่ 3 แบบบันทึกการนิเทศและติดตามผลการพัฒนาคุณภาพ

ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบประจำโรงเรียน เกี่ยวกับผลการดำเนินการพัฒนาคุณภาพ ตามรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ฉบับที่ 4 แบบประเมินผลการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบประจำโรงเรียน ประเมินผลการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ตามรูปแบบการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อผลการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จากครู ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและนักเรียน เกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการได้รับการพัฒนาคุณภาพสู่มาตรฐานการศึกษาแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ อายุ ตำแหน่งปัจจุบันและระดับการศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการได้รับการพัฒนาคุณภาพ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นหรือ ข้อเสนอแนะ

ฉบับที่ 6 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อผลการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อผลการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ อายุ ตำแหน่งปัจจุบันและระดับการศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการได้รับการพัฒนาคุณภาพ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ฉบับที่ 7 แบบสรุปผลการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ผู้วิจัย ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสรุปผลการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้ง 7 ฉบับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. เครื่องมือฉบับที่ 1- 3 (แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ, แบบบันทึกผลการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแบบบันทึกการนิเทศและติดตามผลการพัฒนาคุณภาพ) มีวิธีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

1.2 แล้วนำมากำหนดรูปแบบ ประเด็นที่ต้องการศึกษา

1.3 นำเครื่องมือที่สร้างทั้งสามฉบับ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณารูปแบบ เนื้อหา และความเหมาะสมของภาษา

1.4 แก้ไข ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.5 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ทั้งสามฉบับไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. เครื่องมือฉบับที่ 4 (แบบประเมินผลการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา) ผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากเอกสารวิธีการและเกณฑ์การประเมินตามเอกสารมาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบสอง (พุทธศักราช 2549 – พุทธศักราช 2553) ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

3. เครื่องมือฉบับที่ 5 (แบบสอบถาม ความพึงพอใจสำหรับผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อผลการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน) มีวิธีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

3.1 วิเคราะห์จุดประสงค์และเนื้อหาเพื่อเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อผลการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

3.2 กำหนดประเด็นที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กเข้าสู่คุณภาพมาตรฐานการศึกษา คือ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติ การนิเทศติดตาม การปรับปรุงแก้ไข และผลการพัฒนา

3.3 สร้างเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

3.4 นำแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาด้านความเหมาะสมของภาษา และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษา อีกครั้ง

3.6 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องความตรงกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการสอบถาม โดยได้ค่า IOC ระหว่าง 0.60 – 1.00

3.7 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

4. เครื่องมือฉบับที่ 6 (แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อผลการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน) มีวิธีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์จุดประสงค์และเนื้อหาเพื่อเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อผลการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

4.2 กำหนดประเด็นที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กเข้าสู่คุณภาพมาตรฐานการศึกษา คือ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติ การนิเทศติดตาม การปรับปรุงแก้ไข และผลการพัฒนา

4.3 สร้างเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

4.4 นำแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาด้านความเหมาะสมของภาษา และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษา อีกครั้ง

4.6 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องความตรงกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการสอบถาม โดยได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

4.7 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

5. เครื่องมือฉบับที่ 7 (แบบสรุปผลการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จาก แบบบันทึกผลการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแบบบันทึกการนิเทศและติดตามผลการพัฒนาคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขออนุญาตราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนบ้านส่อแบะ และ โรงเรียนบ้านเมืองแพม

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบและแนวทางการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนขนาดเล็กโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแสวงหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา ด้วยการใช้แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ (เครื่องมือ ฉบับที่ 1) มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

2.1.1 การวางแผนการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.1.2 การเตรียมการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.1.3 การปฏิบัติการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน

2.1.4 สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการและแนวทางการพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก จากผู้รับผิดชอบในแต่ละด้านของโรงเรียนบ้านส่อแบะ และโรงเรียนบ้านเมืองแพม ด้วยการบันทึกข้อมูล ความก้าวหน้า ผลการพัฒนา ปัญหาอุปสรรค โดยใช้เครื่องมือแบบบันทึกผลการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพของแต่ละคน (เครื่องมือ ฉบับที่ 2) และแบบบันทึกการนิเทศและติดตามผลการดำเนินงาน (เครื่องมือ ฉบับที่ 3) แบบประเมินคุณภาพสถานศึกษา (เครื่องมือ ฉบับที่ 4) โดยเครื่องมือดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบ อำเภอลำปางมะผ้า เป็นผู้บันทึก

2.3 เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อผลการพัฒนาโรงเรียน ผู้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา จากผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนบ้านส่อแบะ และโรงเรียนบ้านเมืองแพม ที่มีต่อรูปแบบหรือผลการพัฒนาคุณภาพตามรูปแบบการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้แบบสอบถาม ความพึงพอใจ (เครื่องมือ ฉบับที่ 5 และฉบับที่ 6)

การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก ในอำเภอปางมะผ้าที่มีผลการประเมินรอบแรกอยู่ในระดับปรับปรุงของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอข้อมูลในแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาผลการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก ในอำเภอปางมะผ้า มีผลการประเมินรอบแรกอยู่ในระดับปรับปรุงของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอปางมะผ้าที่มีผลการประเมินรอบแรกอยู่ในระดับปรับปรุงของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ตามรูปแบบการพัฒนาคุณภาพเพื่อเข้าสู่คุณภาพมาตรฐานการศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

เกณฑ์การตัดสิน ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและนักเรียน แปลความหมายจากมาตราส่วนประมาณค่า 5 ช่วงคะแนน กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 100) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีสภาพความพึงพอใจอยู่ในระดับ A4 คือมีความพึงพอใจมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีสภาพความพึงพอใจอยู่ในระดับ A3 คือมีความ
พึงพอใจมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีสภาพความพึงพอใจอยู่ในระดับ A2 คือมีความ
พึงพอใจปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีสภาพความพึงพอใจอยู่ในระดับ A1 คือมีความ
พึงพอใจน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีสภาพความพึงพอใจอยู่ในระดับ A0 คือมีความ
พึงพอใจน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าความถี่ (Frequency)
2. ค่าร้อยละ (Percentage)
3. ค่าเฉลี่ย (Mean)
4. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)